

На початку нинішнього літа до голови Кам'янець-Подільської райдержадміністрації звернулися жителі села Острівчани зі скаргою: не можуть дійти із місцевим орендарем згоди щодо пасовища. На їхню думку, земельну ділянку, де віддавна випасали свою череду, він зайняв самовільно.

— Після того на місце виїжджала представницька комісія з райцентру, — розповідає в. о. голови Ходорівковоцької сільради, до якої належать Острівчани, Наталія Надюк. — Фермер пред'явив документи, що виділену йому свого часу землю для ведення господарства використовує цілком законно. Щоправда, з'ясувалося, розпаювавши її серед членів своєї родини, прихопив частину пасовища. Ми ж про це в сільраді не знали, адже не розпоряджаємося землями за населеними пунктами. Отож тепер геодезисти повторно все обміряли, встановили межі спірних земельних ділянок у натурі й позначили їх кілками. Селяни погодилися: коли фермер збере врожай, то самовільно зайнята ним площа повернеться під пасовище. А представники районного відділу Держгеокадастру порекомендували оформити його як громадське на когось із місцевих жителів. Однак бажаючих узяти на себе не таку вже й важку ношу не знайшлося. В основному через те, що за виготовлення відповідної документації доведеться платити. Так і не вдалося переконати громаду: допоки пасовище не належатиме їй на законних підставах, немає гарантії, що його хтось не займе і земля не піде під плуг. А корівки у наших селах — єдине на сьогодні надійне джерело бо-дай якогось доходу.

Конфлікти, що час од часу спалахують довкола «нічийних» пасовищ, спонукають до висновку: пора цю проблему розв'язати остаточно. Тобто позначити чітку межу: де місцева громада має законне право випасати своїх Миньок і Лисок, а де ні.

ГРОМАДСЬКЕ! КРАПКА

Правильні слова, проте позиція органу місцевого самоврядування якась нейтральна, не рішуча. Мабуть, не виливати жалі односельців, пасивно спостерігаючи, як наростає соціальна напруга, мала б сільрада, а ініціювати створення громадського пасовища, подавши заявку на виготовлення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки. Добитися, аби вона перейшла до комунальної власності. Тоді вже ніхто на неї не зазіхатиме.

А поки що така «експансія» можлива. У тому, зокрема, переконалися жителі сусіднього мальовничого села Сокіл над Дністром. Не так давно дізналися, що пасовище, де від колгоспних часів випасали худобу, фігурує лише на папері. На-

справді частину його вже розпаювали 28 невідомих фізичних осіб начебто для ведення селянського господарства. Таким чином у будь-який момент майже 280 корівок сільської череди, які поки що тут випасаються, можуть бути оголошені персонами нон грата. Кам'янець-Подільська районна влада, до якої звернулися, по допомогу обурені селяни, пообіцяла провести повну інвентаризацію земель Сокільської сільради, уточнити їх резерви, а також надати вичерпну інформацію про власників ділянок за межами територіальної громади.

— Ми вирішили не чекати, поки назріють «пасовищні» конфлікти, а попередити їх, — поділився задумом начальник відділу Держгеокадастру в Чемеровець-

кому районі Денис Назарук. — Землі під пасовищами, які перебувають у власності держави, хочемо передати у комунальну, щоб ними розпоряджалися територіальні громади. І ніхто не мав права її вилучити у них. Для цього в червні цього року провели спеціальну нараду із землепорядниками та головами Вишнівчицької, Пуклякської, Андріївської, Циківської, Юрковецької та Залучанської сільських рад, під час якої детально обговорили методику створення громадських пасовищ, якою рекомендуємо скористатися. У районі це буде пілотний проект, але, гадаю, невдовзі вслід за цими сільрадами потягнуться інші.

Ми поцікавилися в окремих очільників місцевих громад-учасників проекту, наскільки актуальною є проблема випасів худоби для мешканців їхніх сіл.

— Із кожним роком усе менше корів — на три села вже залишилося менше сотні, — зітхає Пуклянський сільський голова Петро Ільницький. — Основна причина — вкрай низькі заготівельні ціни на молоко. Та й для більших надой паша має бути багатію, аби тварини упроголодь не ходили. У нас же пасовисько переважно на схилах, окультурити його важко. Проте набереться гектарів двадцять кращої землі, яку підсіємо багаторічними травами... Та спершу виготовимо необхідну документацію, узаконимо ту землю за громадою.

А в Цикові пасовище створюватимуть на місці колишньої тваринницької ферми. Од неї все одно жодної користі — жодних приміщень не залишилося. Але є земля, то чому має заростати бур'янами? За словами голови сільради Тимофія Погоржельського, в комунальну власність перейде також природне пасовище, на яке можуть

«мати види» непрохані орендарі.

— Добре, що допомогти нам довести справу з пасовищами до пуття узаявся райвідділ Держгеокадастру, — задоволений Юрковецький сільський голова Віктор Савчук. — Після наради у Чемерівцях з цього приводу питання про доцільність створення громадських пасовищ ми винесли на розгляд сесії сільської ради. Депутати висловилися за те, щоб випасами розпоряджалися жителі сіл, а не заїжджі «інвестори». Однак виникла заминка: ходять чутки, нібито після адміністративно-територіальної реформи пасовища автоматично перейдуть у власність місцевих громад. То, може, варто зачекати із виготовленням документації на громадські пасовища, не витрачати грошей? Зокрема, через брак коштів досі ніяк не спроможемося виготовити проект нового генплану села, що теж дуже важливо.

Прокоментувати ситуацію ми попросили згаданого вже начальника відділу Держгеокадастру в Чемеровецькому районі Дениса Назарука.

— Майбутня автоматична передача пасовищ у власність місцевих громад — це, можливо, лише кулуарні розмови, — сумнівається у достовірності такої інформації Денис Іванович. — Тому відступати від наміченого не варто. Тим паче, проект для місцевого бюджету обійдеться не так уже й дорого — у середньому 15 тисяч гривень. На прикладі згаданих шістьох сільрад маємо намір відпрацювати механізм створення громадських пасовищ, аби поширити цей досвід на весь район.

Зенон МИХЛИК
Хмельницька область